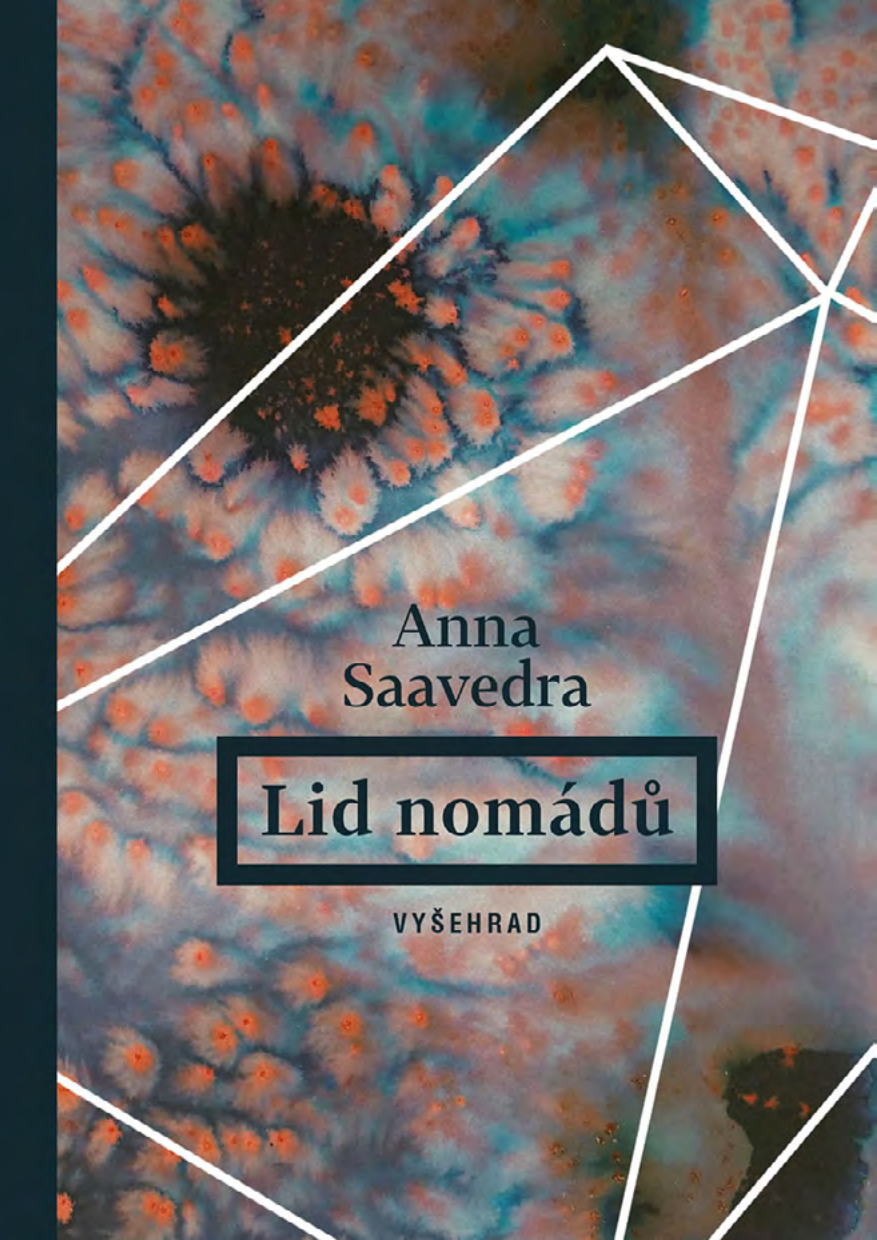

Anna
Saavedra

Lid nomádů

VYŠEHRAĐ

Lid nomádů

Vyšlo také v tištěné verzi

Objednat můžete na
www.ivysehrad.cz
www.albatrosmedia.cz

Anna Saavedra
Lid nomádů – e-kniha
Copyright © Albatros Media a. s., 2023

Všechna práva vyhrazena.
Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu majitelů práv.

ALBATROS MEDIA

Anna
Saavedra

Lid nomádů

Anna
Saavedra

Lid nomádů

VYŠEHRA D

Kniha vychází s přispěním Ministerstva kultury ČR

© Anna Saavedra, 2023

Illustrations © Romana Horáková, 2023

ISBN tištěné verze 978-80-7601-848-8

ISBN e-knihy 978-80-7601-888-4 (1. zveřejnění, 2023) (ePDF)

ISBN e-knihy 978-80-7601-889-1 (1. zveřejnění, 2023) (epub)

ISBN e-knihy 978-80-7601-890-7 (1. zveřejnění, 2023) (mobi)

*On svým andělům vydal o tobě příkaz,
aby tě chránili na všech tvých cestách.*

Žalm 91:11

*Věnováno Elmarovi, Matouši Janovi,
Tomovi, mým rodičům a kamarádům,
které jsem potkala na cestě.*

Lid nomádů

Pokojská je jako Hospodin. Ví o lidech všechno. Na které polovině postele i v jaké poloze spí, co berou za léky, jak se myjí, oblékají, co je trápí, koho milují, co se snaží ukázat a co chtějí skrýt. Oblečení, čisté i špinavé, spodní prádlo, knihy na nočním stolku, účtenky a zbytky jídel vyhozené v koši. Kosmetika ošetřující všechny neblahé nedokonalosti kůže, první známky stárnutí i definitivní vládu času nad smrtelností těla. Zbytky vlasů a ochlupení v koupelně, nevidomé kontaktní čočky, zvadlá křídla kabátků od pyžama, pár kapek parfému na prostěradle.

Pokojská, tak jako Hospodin, ví také všechno o lidské lásce. O náhodných setkáních, tajnosnubných nevěrách, romantických víkendech v cizím městě, o právu první noci, o dvojicích a trojicích rozmanitých pohlaví i erotických zvyků, o skrytých homosexuálech, divokých lesbičkách, zdvořilých starcích a nestoudných dívenkách, o manželstvích po dvaceti či třiceti letech, kdy prostěradla už navždy zůstanou neposkvrněna prostou něhou lidské šťávy. Ale jsou tu

i noci a dny lásky divoké, proradné, lásky za peníze, lásky bez soucitu, surové, perverzní, pravdivé a skvělé, plné zlámaných rudých nehtů, které pak leží kolem postelí jako opadané okvětní plátky neznámé květiny. Jsou tu noci křiku, sprostých lichotek vyslovovaných beze studu do nehybného vzduchu, protože nikdo neví, kdo je za zdí, protože je to setkání dvou neznámých na ostrovech svobody, daleko od ostnatých drátů střežících všednost, spolehlivost, bankovní konta a rodinné hodnoty. Jsou tu noci dusné, kdy se čeká na déšť, na přijímací zkoušky, na obhajobu před komisí či soudem, na pracovní pohovor či důležitý mítink nad grafy předpokládaného růstu akcií, noci před mezinárodní konferencí stomatologické komory, noci, kdy se pláče, pije, zvrací, lituje, noci, které skryjí, očistí, nechají v tichosti nebo křiku vyhřeznout to nejhorší a nejčernější. A ráno se odchází před úsvitem, aby člověk minul svůj vlastní stín.

Pokojská, tak jako Hospodin, to vše chápe a odpouští. Dobré lidi odměňuje a zlé trestá neviditelnými úkony. Těm, které lituje, pečlivě stele, přidá polštář navíc, vymění propocené prostěradlo, z kartáče vybere vlasy, poskládá kosmetiku na poličku v koupelně podle barvy a velikosti, postará se, aby vše bylo voňavé, hladké a jiskrně chladné. Přidá župánek, froté papuče, hřebínek, koupací čepičku z igelitu. Vymění mýdlo. Poskládá toaletní papír do geometrické pagody a rožek toho právě používaného zahne podle pravítka do nádherné špičky, aby nepřipomínal neslavný účel,

ke kterému byl stvořen. Z ručníků poskládá labutě, něžné a běloskvoucí.

Ale jako Hospodin, všemohoucí, dětinský a zlomyslný, dovede také trápit a činit rozličná příkoří. Pod polštář schová cizí chlup, takzvaný chlup na uvítanou. Povlakem na polštář utře záchodovou mísu a pak s ním vyleští skleničky na šampaňské. Vizitky s telefonními čísly důležitých pracovních partnerů zmizí v útrobách jejího vysavače. Ucpe všechny odpady. Jediným pohybem ruky vyřadí z provozu klimatizaci, odkloní televizní signál a vyprázdní lákavý obsah minibaru. Páchnoucí ručníky nechá ležet na podlaze v koupelně jako uhnívající kachničky na břehu mělkeho rybníčku. Pomíchá papíry zítřejší přednášky či prezentace v deskách. Upatlá brýle. Vykouzlí díru na punčochách a ponožkách, těch jediných, co máte s sebou. Záclony nechá nasáknout kouřem nebo přepáleným tukem, zatímco všechno ostatní oblečení postříká notnou dávkou univerzální voňavky značky Laciný Východ. Prezervativy hodí za čelo postele, která nejde odsunout. Pak se promění v obřího švába a v temných spárách zdí triumfálně svítí její zlomyslná očka na začátek či konec vašeho opravdu zpackaného dne.

Pokojská, jako každý Hospodin, má svůj lid. Lid nomádů neklidně se pohybující po zemské ploše sem a tam. Lidé, zástupy, co mizejí hned ráno a vracejí se až večer. Věk, národnost, pohlaví, to všechno je lhostejné. Teď jsou jediným lidem, jediným kmenem,

který má své rituály a zvyklosti. Namísto jména a tváře tu po nich zůstává pravda o nich samých, v těchto stěnách, v těch pokojích, dočasných ulitách, skryších, útočištích, s iluzí absolutní anonymity nebo tak zvaného soukromí. Kdo vládne dnům na cestě, daleko od domova, daleko od všeho, čím jsou a na co jsou zvyklí? Jsou vydáni na pospas zpožděným leteckým linkám, dopravním zácpám, výpadkům signálu, nefungujícím kreditním kartám, nečekaným výkyvům klimatu, horku, plískanicím, uragánům, kulturním nedorozuměním, schválnostem špatně napsaných turistických průvodců, falešným taxikářům, směnárníkům, barům v nížinách s vysokohorskou přírážkou, lékárnám, v nichž se nelze s nikým domluvit, zamčeným veřejným toaletám, provizorním nádražím, výlukám, uzavírkám, neochotě či úplné absenci anglicky mluvícího personálu.

Přicházejí sem v zástupech, s kufry, nadšení, unavení, nervózní, nejistí, vyděšení.

Má-li dotyčný někde domov, jak vzdálený mu v tuto chvíli je. Na tomto místě a v tomto čase jako by se opět a na chvíli stal nikým. Děsivá závrať z nebytí se snoubí s pocitem dětinské radosti z této nečekaně nabyté volnosti. Tato radost však skončí po následné bujaré pitce a loupežném přepadení v nočních ulicích neznámého města. Vykloněn do polohy existenciální tísně, odsouzený ke svobodě žít pouze od nádechu k nádechu, zaposlouchal ses, nomáde, nyní po mnoha letech do tlukotu svého vlastního srdce. Nikým nejsi, nic

nemáš. Bezbranný a slabý stojíš před boží tváří. A právě takového tě chce mít tvůj Hospodin.

Říká se, že poslední budou prvními. A je to pravda. Ta poslední, co umývá záchody, ví o lidské povaze a podstatě všechno. A tak i vy, až budete zase na cestě, daleko od všeho, co jste dosud poznali, pamatujte. Bojte se Hospodina a dejte mu spropitné. Dolar nebo dva. Na stůl. Na polštář. Sbalte pečlivě všechny svoje věci. Jděte až na konec hotelové chodby k výtahu a neotáčejte se. Stojí tam a čeká, v zástěře, s vozíkem plným povlečení a čisticích prostředků a sleduje vás. Jediná bytost na nebi i na zemi, která o vás ví všechno.

Hotel na bažinách

„Od té doby, co umřela Iveta Bartošová, to s českým šoubyznysem jde do hajzlu,“ říká melancholicky Mirka a otírá si zpocené čelo. Uklízíme zrovna podkrovní pokoj pod písmenem O velkého neonového nápisu HOTEL. Nejstarší hotel ve městě, hned naproti nádraží.

Tohle město postavili na bažinách. Proto se tu věky věků všechno propadá dolů. „Ví Bůh, proč sem vůbec někdo jezdí na dovolenou. Já bych sem nejela ani za zlatý prase,“ říká Mirka. Je podzim a v paprscích jasného slunce, které svítí střešním oknem do pokoje, víří smítka prachu. Mám tuhle práci ráda. Stala se mi náhodou, tak jako většina věcí v životě, kterým procházím jako pozorovatel. Nikdo se mě na nic neptá. A nikdo o mně neví nic, dokud se nezeptá. Dívám se a poslouchám. Zapisuju to všechno na neviditelném psacím stroji. Když máte čerstvě po vysoké, a navíc umělecké škole, dělat pokojskou není zrovna výhra. Ale námět to je. Navíc mě uklidňují ty dlouhé a liduprázdné hotelové chodby. Většinou tu totiž máme

zájezdy a ty hromadně odcházejí už v půl osmé ráno na snídani a pak courají po městě a po památkách a v hotelu je krásně ticho a klid.

Ty zájezdy, to jsou buď Rusové, nebo Korejci. Obojí Mirka nesnáší. Korejcům říká *ťamani* nebo *žluťáci* a nenávidí je, protože vždycky vytopí koupelny a použitý toaletní papír nesplachují do záchodu, ale házejí ho do koše. Ale na druhou stranu po sobě nechávají dolary, na polštáři nebo na nočním stolku, což je uspokojivá satisfakce. Pak jsou tu Rusové, kterým Mirka říká *Rusáci*, *kozáci* nebo *Ivani*. Ti nenechávají nic. Ani dolar. A vozí si s sebou spousty jídla. Na ebenových stolcích se zlatým kováním mají rozložené sklenice se zavařeným masem, špalky uzeného, vodku a lovecké salámy, okurky. A další vodku. Taky velké nože s vyřezávanou rukojetí. Představuju si je jako zabijáky, divoké lovce z tajgy. Když se opijí, zvracejí pak přímo do postelí, které jsou ráno do té míry zeblité, že je musíme převlékat v gumových rukavicích. Inu, prácička. Mirka má skoro radši ty Korejce s dolarama, Rusů je jí spíš líto kvůli těm jejich atavistickým instinktům vozit si všude s sebou jídlo, kterého je tam u nich ve stepi asi stále ještě nedostatek. Specifickou sortou *Rusáků* jsou pak *Pornorusáci*, ti nejezdí se zájezdama, ale v párech. Jsou hrozně nafoukaní, nějaká zlatá mládež z Moskvy asi. Na pokojích prakticky nonstop souloží, až z toho má chudák Mirka osypky. Nejradši máme samozřejmě Němce, tedy *Němčoury* neboli *skopčáky*, kteří si po sobě uklízejí sami. To si pak zalezeme do našeho

kanclíku s okýnkem do světlíku, pijeme laciný kafe, občas dáme echo a staví se i Angelika z patra pod námi.

Angelika je žena, která ví. Na hlavě červenou trvalou, tenké nožičky v leopardích legínách a mohutná ramena a ňadra, takže postavou připomíná slunečník nebo hříbek. Nehty má vždycky udělaný, protože pěkný nehty, to je nebeská mana všech chudejších ženských. Angelika je prostě pravá dáma. I když má v ruce hadr a leští hajzlíky. Taky se jediná otevřeně postavila proti, když přišel ponožkovej zákon. To byla zákeřná zrada, kterou vymyslel ředitel hotelu, což je bývalej policajt, měšťák, ne od státních – jak nezapomene zdůraznit Mirka. Tenhle hotel vlastní Ali, Arab, kterej dal svoji jedinou dceru tomuhle panáčkoví a udělal ze zeťáka ředitele hotelu, i když zeťák tomu prd rozumí, dodává Angelika. Ředitel nás chodí špehovat na kužárnu. Tam my se scházíme, holky ze všech pater, místo oběda. A kecáme. Celou půlhodinu, což je nádherný. Když se ozvou na schodišti nad námi kroky, ztichneme jako pěny a jen dýmíme, a už je tu ředitel a na sobě má zase modrej oblek. „On nosí vždycky modrý obleky, asi se mu stejská po tý policajtský uniformě,“ říká Mirka. Pozdravíme a všechny pak koukáme do země, protože co bysme my, obyčejný pokojský, asi tak panu řediteli říkaly. A ředitel taky nic neříká, kouká do země, a jak tak kouká, všimne si, že jsme v pantoflích naboso.

Na druhý den přišla paní vedoucí, svatá Františka, nejhodnější ženská pod sluncem, a povídá: „Holky,

je mi to líto, ale od zítřka všechny povinně ponožky do pantoflí, je to befel od pana řídícího.“ „Ale pani vedoucí, se v tom upaříme,“ namítá hrbatá Zdena a má pravdu, protože při úklidu se člověk pěkně zapotí, i když dvakrát nechce. „Nedá se nic dělat, ředitel na tom trvá. Prej to vypadá nechutně, když jste naboso, a kvůli hostům. On prej taky musí chodit do práce v obleku, i když je vedro.“ „Do práce chodí a taky v ní hovno dělá,“ houkne Angelika. „V kanclu má klímu, válí si tam šunky a čumí na hokej, sem to viděla, když sem mu tam minulej tejden myla vokna!“ „Tak já nevím, holky,“ krčí paní vedoucí rameny a už je rozhodnuto, že alespoň my, co uklízíme v posledních patrech, kam stoupá horko a smrad z celého hotelu, my necouváme. Budeme hnízdo odporu. Angelika, Mirka a já.

Dnes ovšem přišla Angelika na kuřárnu s naprosto skandální novinou. V našem hotelu bude ubytovanej Bartoška. „Ten slavnej herec?!“ vypískne Mirka jako čtrnáctiletá dívčina, ačkoli už má hodně přes padesát. „Znáš snad nějakýho jinýho Bartošku?!“ zvedne Angelika oči v sloup. A my všechny milujeme Bartošku. Kdo by nemiloval Bartošku? Bezzubá Marcela se decentně ohradí, že ona má radši Hanzlíka. „Hanzlíka? Takovýho fouňu?“ zakaboní se nesouhlasně Angelika a vzápětí nastoluje zásadní otázku. Jde totiž o to, kdo bude Bartoškoví uklízet jeho pokoj. Teoreticky by o tom mohla rozhodnout paní vedoucí. Ale ani ona neví, kde bude ubytovanej. Na recepci to totiž tajem. „Necháme

si podepsat fotku,“ navrhuje Mirka. „No jo, jeho fotku, když byl ještě mladej,“ říká Angelika. „*Osada havranů*, znáte ten film? Bartoška, mladej, krásnej, skoro nahej, jen nějakou kožešinku na sobě měl a pod ní nic. To byl rajc tenkrát!“ olízne si Angelika náruživě rty. „Ale kde ji seženeme, tu fotku?“ ptá se naléhavě Mirka. „Kde se kupují fotky mladýho Bartošky?“ To je otázka, na kterou náhle nikdo nezná odpověď. Ani Angelika, ani Mirka, ani bezzubá Marcela.

Nazítří jsou všichni jako na trní. Většina holek si nechala udělat nový nehty, protože hezký nehty, to je nebeská mana všech chudejch ženských. A tlustá Dana šla dokonce ke kadeřnici. „Připadá ti, že má Dana něco s hlavou?“ obořila se na mě ještě před polednem bezzubá Marcela. Nejdřív jsem nepochopila. Myslela jsem, že se ptá, jestli je tlustá Dana mentálně v pořádku, a odpověď na tuto otázku opravdu není jednoduchá, jelikož věří na UFO, ilumináty a globální spiknutí oligarchů, kteří chtějí vyhubit nás chudé, aby měli všechno světové bohatství jen pro sebe. Ale pak mi došlo, že se ptá na její vlasy, které vypadaly stejně jako vždycky, a tak jsem řekla, že si myslím, že s hlavou nemá nic. „Vidíš! A přitom byla u holiče a dala za to pět stovek,“ odfrkne znechuceně bezzubá Marcela.

Na tomto místě bych ráda poznamenala něco ohledně těch nelichotivých přízvisek. Důvod, proč říkám *bezzubá Marcela* a *tlustá Dana*, není zlomyslnost. Ale v čistě ženském pracovním kolektivu se některá jména opakují, jsou tu dvě Dany, dvě Marcely, dvě

Zdeny a tak dál. Proto, aby nenastaly později zmatky, říkám *hrbatá* Zdena, protože pak je tu ještě *stará* Zdena, romská uklízečka, která prý ovládá černou magii a my všechny ostatní se jí bojíme. Proslychá se, že tu v hotelu pracovala už před mnoha a mnoha lety. No, pracovala... Chodila na pokoj s pánama. S cizincema. Za valuty. To bylo hned po revoluci, když se otevřely hranice. A všichni západáci byli z českých holek nadšení. Byly krásný, levný a nad ničím se nevošklíbaly. „Devadesátý leta, to byly zlatý časy,“ směje se Angelika. „Já jsem kšeftovala s nafukovacím balonkama, lidi mi mohli ruce utrhnout. Vydělala jsem si skoro milion. Ale pa da dam pam, milion je fuč, bydlím v garsonce se svejma kočkama, mám astma a doktorka mi říká, ty kočky musíte dát pryč, nebo vás zabijou, ale mám já dát pryč ty jediný bytosti na tomhle světě, který mě mají aspoň trochu rády? To ať mě radši zabijou,“ říká rezolutně Angelika.

Jinak proti *hrbaté* Zdeně nic nemám. Je to moc prima holka, rychlá jako tajfun, udělá do oběda i deset pokojů, zatímco my se s tím drbeme až do odpoledne. Má malýho chlapečka, zůstala s ním sama. Jednou vyprávěla, že žila v Anglii, kde dělala au-pair, dokonce se tam chtěla vdát. Teď je jí třiatřicet a bydlí i s tím chlapečkem u rodičů. Lepší práci, tak jako my ostatní, nesehnala. „Věděly jste, že má Zdena černý dítě?“ zeptala se nás jednou na kuřárně, zcela mimo kontext, Mirka. „Ta má snad černý všechny děti, když je sama černá, ne?“ opáčila politicky zcela nekorektně

Angelika. „Ne stará Zdena, já myslím *hrbatou* Zdenu,“ odvětila Mirka. „Ukazovala mně fotky na mobilu. Prej když se narodilo, bylo bílý a pak až zčernalo!“ pokračuje Mirka šeptem. Tak tedy to přízvisko vzniklo a já na něm nemám naprosto žádný tvůrčí podíl. Tím chci jen říct, že s většinou holek, co tu pracují, se život moc nemazlil, a proto si naprosto zaslouží vidět opravdového, živého Bartošku.

Ale dopoledne se nekonečně vleče a po Bartoškovi jako by se zem slehla, ačkoli máme ve všech patrech hlídky a maximum času se jen tak nenápadně poflákujeme po chodbách předstírajíce ometání pavučinek. Do špionážní akce jsme zasvětili i Michala číšníka, což je náš kamarád, který nám občas nosí zbytky od snídaně a okorálé dorty, které hoteloví hosté zásadně nedojídají. Michal číšník monitoruje situaci v týlu – restauraci, jídelnu a bar. Ale nikde nic. Mirka dokonce vyrazila udělat šťáru v sauně a v privátní výřivce, ale kromě zbloudilé dvojice Pornorusáků nikoho neobjevila. Když se pak kolem oběda scházíme na kuřárně, nálada už klesá k bodu mrazu a na tvářích se objevuje zklamání. Kde je Bartoška, na kterého máme právo? A proč nás osud tak nemilosrdně zkouší?

Bartoškovo apartmá, rohovej luxák, nakonec uklízela Angelika. A odpoledne přišla na kuřárnu s naprosto šokujícím svědectvím. Barťák v tom pokoji spal, ale vůbec se nemyl. „Třeba měl svoje ručníky,“ nevzdává to Mirka, která je na celebrity opravdu zatížená, protože

znala osobně Ivetu Bartošovou, když byla Iveta ještě mladá, krásná a neměla na triku rozvody, skandály a alkoholismus. To bylo někdy v osmdesátých letech, vystupovala u nich na dědině v kulturáku a po koncertu s nima seděla, pila víno a klábosila jako úplně obyčejná holka. Iveta měla dobrý srdce a život jí zničili muži, o tom je Mirka přesvědčená. I Mirka totiž byla tenkrát mladá, krásná, blond, měla dobrý srdce a práci účetní, ale život jí zničili muži, takže tomu velmi dobře rozumí. „Ani kapka ve sprcháči, ani kapka v umyvadle. Prostě se nemyl. Jiný vysvětlení není,“ říká Angelika, která je mistr detektivní práce. „Ani zuby?“ ptá se zděšeně Mirka. „*Nichts!*“ odpovídá pevně Angelika. „Já myslím, že už nemá zuby,“ poznamená věčně hrbatá Zdena. A to je asi fakt. A nechceme myslet na to, jak se teď chudák Barták líbá. „A co v koši? Nějaký zajímavý nálezy?“ ptá se Mirka s nadějí v hlase. Jen ubrousek a šlupka vod banánu. Barták vypadnul ráno ještě před osmou. Ani tu památeční šlupku Angelika nezachránila.

A my se rozcházíme, každá do svého patra, protože na nás padl splín, že Bartoška je v trapu a my jsme zase samy v tomhle hotelu, co ho postavili na bažinách v místě nádraží.

Nomádský slovník

konverzace pro začátečníky I.

Stav nouze

*Můžete mi pomoci?
Ztratil/a jsem svá zavazadla.
Ztratil/a jsem své doklady.
Ztratil/a jsem se.
Je to naléhavé!
Toto není můj kufr.
Ukradli mi pas / všechny peníze!
Nemám (žádné) peníze!
Měl/a jsem nehodu.
Nevím, kde jsem.
Je mi zima/horko.
Mám hlad/žízeň.
Nemám cestovní pojištění.
Můžete zavolat policii?
Jsem cizinec/cizinka. Nerozumím vám.
Pomoc! Pozor! Hoří! Zloděj!
Do mého pokoje se někdo vloupal.
Máte záznam z bezpečnostních kamer?
Na pláži jsem byl/a přepaden/a skupinkou lidí.
Kde je nejbližší komisařství?*

*Okradli mě. Podvedli mě. Vykradli mě.
Ztratil/a jsem klíče od auta.
Zabouchl/a jsem si dveře.
Tento pán/paní mě obtěžuje.
Zvíře, které mě pokousalo, běželo tamtím směrem.
Neznám to zvíře.
Můžete zavolat lékaře?
Neudělal/a jsem nic nezákonného.
Nevěděl/a jsem, že je to nezákonné.
Jak dlouho mě tu budete držet?
Chci mluvit s advokátem.
Jsem nevinný/á.*

Ley lines

Byly to *ley lines*. Neviditelné řeky tekoucí krajinou. Křižovatky na nebi. Komunikační body. Prehistorické obrazce, draci a ptáci. Síť skrytých geografických souřadnic. Rovné čáry rozbíhající se do ztracena.

Dagur Julius za celý svůj život ostrov neopustil. Vystudoval sociologii, byl novinářem, venkovským učitelem, otcem v domácnosti, rybářem, měl svůj vlastní pořad v jednom malém rádiu v Reykjavíku. Byl také amatérský astrolog, kavárenský povaleč kouřící dýmku a příležitostný tanečník disko. Na prahu čtyřicítky, po druhém rozvodu, začal studovat uměleckou akademii. Svoji klauzuru pojal jako performativní akci, při níž pálil v kotlíku své vlasy a nehty a jejich pachem sytil obecnost, odkazuje se na fakt, že každých sedm let se člověku obnoví všechny buňky jeho těla a stává se tedy člověkem zcela novým. Miloval příležitostně a hodně mluvil. Měl svůj ostrov. Jeho první vzpomínka. Těhotná matka v dlouhých černých šatech na břehu šedého a rovného moře. *Ley lines* rozbíhající se do ztracena.

Vážení čtenáři, právě jste dočetli ukázkou z knihy Lid nomádů.

Pokud se Vám ukázka líbila, na našem webu si můžete zakoupit celou knihu.